

DELLÁCSKA

Budapest

Magyar Nemzeti Muzcum

V. ÉVFOLYAM
288

Szerkesztőség: Templomudvar 2. szám
Kiadóhivatal: Péter király-u. 30. szám
Sürgőnyeim: Délibácska. Telefon 137 sz.

NOVISAD, 1924 DECEMBER HÓ 13

SZOMBAT

Előfizetési árak helyben és vidéken:
Egy óra 35 dinár, három óra 105 dinár,
félévre 210 dinár, egész évre 420 dinár.

Egyes szám ára:
1¹/₂ Dinár

Az új élet parancsol...

A nagy erőpróba előtt, a mindennél válságosabb idők közepette Solon atikái tisztasági törvénye éledt fel számunkra: *Mindenkinek büntetés terhe mellett pártot kell választania.* A nagy időpont közeledik és mindenkinél számtalán kell vetnie önmagával. A politikai közgyónás órája elérkezett minden és mindenki számára. Vallani kell, mert kibuvó nincsen. Nincs a lényeg mellé beszélő alakoskodás, nincs képmutató hazudozás, nincs alkura való hajlam, *de nincsen hallgatás se.* A magyar politikai törekvéseket összefoglaló Magyar Párt mellett, vagy ellene nyilatkozni kell minden magyar polgárnak, *de nyilatkozni kell féltreérthetetlen világossággal a magyarság sajtójának is.* A magyarság végeérhetetlennek tetsző türelmességgel várt, most azonban állítja, hogy *vallani kell, mert nincsen kibuvó.* Az új élet parancsol. Nincsenek, nem lehetnek titkaink. A magyarság becsülettel vállalja sorsát, de tudni akarja és joggal követeli tudni: Kik állnak mellette és kik vannak ellene. Mindenkinél színt kell vallania, amikor a kisebbségi magyar nemzet sorsának döcögő vonata új állomás szemaforja elé fut. Ki segít tovább? Kiben van áldozatosság fizetni a jegyért egy olyan stációig, amelynek fekvését pontosan még nem ismerjük. Csak sejtjük, érezzük az irányt, csak a hitünk ad erőt, de tudni akarjuk, hogy ki a hitetlen közöttünk. Nem vagyunk sokan és nem lehetünk elég könnyelműek erőnk pazarlásához, de ahhoz sem, hogy soraink között bujkáljanak azok, akiknek lelkiismeretétől idegen célokra bérelték ki. Akik nincsenek velünk, azok távozzanak, s akik a nagy megpróbáltatás első órájában itt maradnak, azoknak magyar becsülettel ígérjük: A Magyar Párt fel fogja szívní a magyar élet táplálói sőt; ágait magasra fogja nyújtani, hogy a napfényből és a tiszta levegőből vonja ki az életerő igényeit; ha nem tudja visszatartani a vihart, legalább villámhárító lesz a védtelenek feje felett. A keselyűk nem fognak galyat találni dus koronáján, amely hangos lesz szabad énekesek dalától. Nagy terebélye alatt elférünk valamennyien, s ha törzsén rés szakad fel, nyílásaiból méz fog kifolyni, s ha villámhárító sem tud lenni, az aszályban árnyékot fog adni minden testvérünknek. Frivol szándékok, durva cselekedetek, bátoratlan tapogatózások után most a harsona rivalló szavával hirdetünk toborzót a Magyar Párt zászlaja alá. Az idők teljessége elérkezében van. A magyar tömegeknek, a királyság félmillió magyarágának észre kell vennie, hogy az események most nemes elhatározottságot és bátor tetteket követelnek. A magyarság faji öntudatát most színvallásra készíti az idő. Ha a februári választásokon elbukik a Magyar Párt, a magyar sors meg lesz pecsételve és a magyar gondolat évekig csak a kóporsóval álmodhatik. A katakombák keresztényeinek hite kell, hogy éljen bennünk. A törhetetlen hit a magunk igazában és ennek az igazságnak elvitathatatlanában. A pártok lehetnek ellenségeink, *az alkotmány a mi harcunknak ad igazat.* A nyelvünk és kultúránk a mi el nem idegeníthető kincsünk és nincs akarat, amely kirabolhatja gyermekeink jövőjét. Az idők fergetegének muló ereje minden percen veszít az erejéből, mert ez az „dők és viharok törvénye. A remény minden perccel tisztább és biztatóbb. Csak a gyengék, a félnéken tétovázók, az igazságokban hinni nem merők álljanak távol tőlünk. És azok, akikről sohasem tudni, hogy mit akarnak. Azok távozzanak a legmesszebbre tőlünk, akikről

senki mérlege meg nem állapíthatja, hogy barátok-e, avagy csak ellenségek. Meg kell tisztulni sorainknak, mert a magyarság egyetlen pártszervezete nem lehet az a bizonyos olajbogyókkal telt kosár, amelyet rothadásra kárhoztat egyetlen romlott szem. Mi a magyarság legszentebb érdekei nevében követeljük: Nyilt sisakkal álljon elő mindenki. És valljon: Velünk-e, avagy ellenünk. Nincs már időnk, amit elmulaszthatnánk még. A bibliai tékozló fiu Harpagon hozzánk képest és nincs senki, aki annyival volna adósa az elszállott időknek, mint mi. A szám-

vetés egyaránt van mindenkire. Az idők nem olyanok, hogy a felelet elől akárki is kitérhesse. *A politika itt a magyar élet és a sors, ami erre az életre vár.* A „nem politizálok“ elvét vallók bűnösen könnyelműek önmagukkal és azzal a fajjal szemben, amelyhez őket kikerülhetetlen kötelesek fűzik. A „nem politizálás“ a leg súlyosabb kötelességmulasztás és mind azok akik a köteles harc helyett a gyáva kényelem téltenségét vállalják, ki fogják érdemelni azok megvetését, akik a maguk erejéből is diadalra fogják juttatni az igazukat.

tekintetben erős ellentét van a liberálisok és konzervatívok között arra nézve, hogy Primo de Rivera rendszerét milyen rendszer válthatná fel. A trón és a király személye ellen azonban erősebb áramlat nincsen: a republikánusok tábora nem növekedett. Madridból jelentik: Miután a nyugati zónában a visszavonulás majdnem befejezést nyert, Primo di Rivera haladéktalanul vissza fog térni Madridba, hogy ott minisztertanácsaival tanácskozhassék.

Berecz plébános és a „Zasztava“

„Most legalább tudjuk, mit akarnak a magyarok“

A „Délbácska“ tegnapielőtti számának vezetőcikkét Berecz Kálmán sróbráni plébános írta, aki nagy vonásokban körvonalazta azt a politikát, amelyet a magyarságnak a választások előtt kell követnie, hogy végre a megvalósulás stádiumába juthassanak azok a követelések, amelyeket a magyar kisebbségi politika — a körülmények kényszerítő hatása alatt — már régebben felállított. Berecz Kálmán mint ismeretes, listavezetője a novisadi radikálpárt hivatalos lapja a „Zasztava“ ma hosszabb közleményben ismerteti Berecz programnyilatkozatát, s a választási hangulatnak megfelelően, szubjektív megjegyzéseket fűz hozzá. A „Zasztava“ megállapítja, hogy *„a magyarok nem akarnak centralizációt, nem akarnak egységes államot, tiltakoznak a kolonizálás ellen“ stb.* A cikket, amely azzal fejeződik be, hogy „most legalább tudjuk, mit akarnak a magyarok“ mindenesetre figyelmébe ajánljuk Berecz plébánosnak, akinek könnyű lesz a „Zasztava“ megállapításait a kellő értékre leszállítani annál is inkább, miután meggyőződésünk szerint a programnyilatkozatból tulajdonképpen messzenem és logikailag össze nem függő következtetéseket vont le a „Zasztava.“

Többmillió font kártérítés Az esseni Krupp-gyár pere egy nagy angol cég ellen

Berlinből jelentik: Az esseni Krupp-gyár érdekes pört indított a nagy angol municiógyár, a Wickers-cég ellen. A Krupp-gyár több millió fontot követel a Wickers-gyártól. 1902-ben a két gyár olyan megállapodást kötött, hogy a Wickers-gyár köteles minden általa készített granátgyutacs után a Krupp-gyár részére egy bizonyos összeget kifizetni.

A háború kitöréséig a gyár pontosan fizette is ezeket az összegeket, a háború kitörésekor azonban beszüntette a fizetéseket. A Krupp-gyár most ezekért az elmaradt összegekért követel kártérítést. Ilyen nagyszegű pör angol bíróság előtt még sohasem volt. A Wickers-gyár a versaillesi szerződésre hivatkozik és ilyen módon igyekszik mentesülni a fizetési kötelezettség alól.

A kölni zóna kiürítése

London. Baldwin az alsóházban kijelentette, hogy azok az újsághírek, melyek szerint Anglia bizonytalan ideig a kölni zónában fog maradni, minden alapot nélkülöznek. A kölni terület kiürítésére vonatkozó kérdésre azt felelte, szem előtt kell tartani, hogy azt a kérdést, milyen mértékben teit elegend Németország 1925 január 10-éig a versaillesi szerződésben előírt s a kiürítést megelőző feltételeknek, a szövetségesek megegyezése dönti el.

Még 1 évig érvényben marad a lakástörvény

Az igazságügyminiszteriumban az elmúlt két hét alatt ugyszólván napoként voltak konferenciák, amelyeken kizárólag azzal foglalkoztak, hogyan lehetne megoldani a lakáskérdést. A szociálpolitikai minisztérium az ország törvényhatóságaitól is kért véleményt erre vonatkozólag, a válasz azonban a legtöbb helyről nem jött meg. Miután a most érvényben levő lakástörvény ez év január 31-én lejár, sürgősen kellett gondoskodni valamilyen módról, amellyel rendezni lehetne a lakáskérdést. A szociálpolitikai és igazságügyi miniszterek végül megállapodtak abban, hogy a lakáskérdést csak egyféléképen lehet megoldani, ha a december 31-én érvényét vesztes lakástörvény hatályát egy évvel meghosszabbítják. Ezért tegnap határozatot terjesztettek a minisztertanács elé, *hogy ez hosszabítsa meg 1925. december 31-ig a mai lakástörvényt. A minisztertanács hozzájárult ehhez a határozathoz és így a lakástörvény még egy évig érvényben marad. Az erre vonatkozó rendeletet ma adják ki.*

A kormánypártok közös listája

A radikálisok és független demokrata közös listákkal vesznek részt a választásokon — Maximovics és Miletics miniszterek vizsgálja — Pribicevics agitációja

A minisztertanács tegnap esti ülésén az összes miniszterek résztvettek, miután azon nemcsak fontos szakügyeket tárgyaltak, hanem a választások előkészületeivel is foglalkoztak. A minisztertanács elhatározta, hogy felszólítást intézzen a vidéki szervezetekhez, szüntessék be a személyi harcokat, amelyeket a jelölések szültek és fejezzék be minél előbb mindenhol a jelöléseket. Együttal felszólítást intéztek azokhoz, akik meg akarják bontani a párt egységét, hogy vessék alá magukat a többség akaratának és ha kell, hozzanak áldozatokat az egységes lista érdekében. Végül elfogadták azt a határozatot, hogy a radikális és független demokrata pártok közös listával vesznek részt a választásokon.

A radikális-párt főbizottságának nemcsak a vidéki önjelöltek okoznak sok gondot, hanem még maguk a miniszterek is. Ujabbán Maximovics Bozsa belügyminiszter és Miletics Krszta között folyik harc a beogradi kerület listavezetői állásáért. Miletics magának követeli azt a helyet, míg a főbizott-

ság többsége Maximovics Bozsát jelölte, annál inkább, mivel Miletics Krszta már más két kerületben listavezető. Maximovicsnak azonban nagyobb befolyása is van a főbizottságban mint Miletics Krsztának és ez is nagy mértékben hozzájárult Maximovics győzelméhez.

A kormány tagjai különben csak most kezdik meg igazán a választási agitációt. Pribicevics Szvetozár a napokban Szerbiát fogja meglátogatni és különösen Nyugatszerbiában fog számos helyen népgyűléseket tartani. Az ellenzék ma nem tartott ülést, mindössze a Zagrebból Beogradba érkezett Bacsinics Rude Rádics-párti képviselő tanácskozott hosszabban dr. Macsek Vlatkóval.

Tegnap Beogradban meglehetősen izgalmat váltott ki az a hír, hogy a Szkoplyeban tartózkodó Petrovics Nasztázt és Davidovics Lyubát inzultálták az ottani Srnao tagjai. A radikálisok és Viidovics szkopljei főispán azonban a leghatározottabban megcáfolták ezt a hírt.

Álhir a kerületi székhely áthelyezéséről

A kerületi székhely csak ideiglenesen van Somborban

A Beeskereken megjelenő Torontál tegnapi számában hirt közöl, hogy a bácskai kerület székhelyét véglegesen Somborba helyezték át. Miután a kerületi székhely kérdését már régen rendezte a törvény az első pillanatra nyilvánvaló volt, hogy a fenti hír tévedésen alapszik.

A Délbácska munkatársa ezért felkereste dr. Sztéfanovics Zsárkó polgármestert és megkérdezte, hogy mi igaz a fenti hírből?

— A kerületi székhely kérdését tör-

vénnyel rendezték — válaszolta a polgármester — és így azt nem lehet rendelettel elhelyezni.

— A belügyminiszter mindössze arra vonatkozólag adott ki rendeletet, hogy a bácskai kerületi főispánság hivatalos helyiségei ideiglenesen Somborban lesznek, miután Novisadon még nincs megfelelő hely ennek az elhelyezésére.

— Természetesen mielőtt megfelelő épület fog rendelkezésünkre állani, Novisadon helyezik el a kerületi székhelyet — fejezte be a polgármester szavait.

Bukás előtt a spanyol diktatura

A Matin madridi tudósítója szerint a direktórium napjai meg vannak számlálva. Lemondása csak azért nem következett már be, mert nem tudtak még megfelelő utódot találni. A tudó-

sító tréfásan jellemzi a helyzetet azzal, hogy neves politikus nem mer a királyi palota előtt elmenni, mert fél, hogy letartóztatják és a miniszterelnökség vállalására kényszerítik. Tárgyi

Elégettek kétmillió dinárt Elrongyolt negyed- fél- és egy- dinárosok a villanytelep kemencéjében

A forgalomban lévő papírpénzeink közül a negyed-, fél- és egydinárosok sem a művészi szépség, sem az anyag minősége szempontjából nem nevezhetők sikerülteknek. Az „aprópénzek”-nek különösen ezen utóbbi hiányossága eredményezi azt, hogy az egyes pénzügyigazgatóságokon időnként óriási mennyiségben gyűlnek össze, olyan pénzeket alig nevezhető papír- és rongyfoszlányok, amelyeket ki kellett vonni a forgalomból. A novisadi pénzügyigazgatóságon a legutóbbi hónapok alatt kerek kétmillió dinár értékű negyed-, fél- és egydináros gyűlt össze, amelyek között csak nagyon kevés akad, amely külső megjelenésében arra a pénzemre emlékeztetett volna, amelyet képviselt. Miután az elrongyolt pénzekért a pénzügyigazgatóság új papírpénzt adott cserébe, a kétmilliódináros pénzhalmazt néhány nappal ez-
lőtt kiszállították a villanytelepre, ahol a szükséges hivatalos ceremóniák után elégették.

Missziós kiállítás a Vatikánban

A missziók története és statisztikája

Rómából jelentik: A karácsonykor megkezdődő Szent Évnek egyik fénypontja lesz az a missziós kiállítás, amely a Vatikán kertjében az u. n. fenyőtoboz udvarban és a Vatikáni paloták egy másik udvarában felállított pavilonban lesz rendezve. Ez a kiállítás a Szent Atya személyes védnöksége alatt áll és a gondolat is tőle származott. — A pápa a napokban fogadta a kiállítás két rendezőjét: Mgr. Carlo Respighit és P. Aogostino Gemellet s a lelkükre kötötte, hogy a kiállítás a megnyitás napján teljesen készen legyen, hogy a zárandók, akik megtekinteni jönnek, már kezdetől fogva mindent megláthassanak és képet alkothassanak a missziók munkájának nagyszerűségéről és azokról a végtelen tenni-
valókról, mely a hitelesítés művelőire még vár. A Szent Atya erélyes felszólítása értelmében folyik is a lázas munka a kiállítás egész területén. A tervezett 20 pavillon már majdnem teljesen készen van és a berendezés munkája is a befejezés előtt áll. A kiállítás négy főrésze oszlik. Az első három általános: A missziók története, a missziók és néprajz és a missziók statisztikája. A negyedik rész általános, amelyben az egész világ területén ma működő hitelesítő állomásokról be-
küldött tárgyakat állítják ki. Az első három résznek nyolc pavillonja a fenyőtoboz udvarban (Cortile della Pigna) vannak. Ezek között van a hatalmas missziós könyvtár, a nagyszabású statisztikai adatok, az egyes nevezetes

misszionáriusokra vonatkozó személyes emlékek, a missziók szolgálatában vértanúságot szenvedettek terme stb. A részletes kiállítások Amerika, Ázsia és Afrika mai misszióit mutatják be olyan adatok tömegével, amelyek a nagyközönség előtt teljesen ismeretlenek és melyek egyúttal a modern néprajznak is mintakiállításai lesznek. Külön fi-

gyelmet érdemel az orvosi pavillon, a Cortile della Corazaban, amely felüli mindazokat az exotikus betegségeket, melyek a missziók területén előfordulnak és amelyeknek hősi orvosai a leggyakrabban a hitelesítő Atyák. Külön terem van szentelve mindannak, ami a szent földre, a Megváltás szent helyeire vonatkozik.

A novisadi kereskedők képviselőjelöltje

Propagandagyűlés, ahol csupán egyetlen hallgató jelenik meg és egy főnökségesnek bizonyult rendőri készenlét

A képviselőjelöltségekkel kapcsolatosan, mint a legtöbb pártban, úgy a novisadi radikális pártban is oly mértékben élődtek ki az ellentétek, hogy a pártban belül már a nyílt szakadás veszélye fenyegetett. A magukat „ifjú radikálisoknak” nevező csoport a párt egyik ülésén minden szükséges formáság szigorú szemmel tartásával Popovicski Pavle polgári iskolai tanárt jelölte, akinek jelölését a központ nem hagyta jóvá. A jelölés megsemmisítése körül támadt kavargásban az egyik Novisadon, magyar nyelven megjelenő lap a tulnyomó részben radikálispartizsidó kereskedők óhajlásának adva kifejezést, agitációt kezdett Miroszavlyevics P. Koszta, a Kereskedelmi és Iparkamara elnökének jelölése érdekében. Miroszavlyevics, aki kétségtelenül egyik kitünősége Novisad kereskedelmi világnak, feltétlenül számíthat azok támogatására, akik eddig is állást fog-

laltak jelölése mellett, de ismeretlen azon földmives szerb választók előtt, akik el szokták dönteni szavazataikkal a választások sorsát. A napokban a szállásokon hirdettek agitációs gyűlést Miroszavlyevics hívei, akik attól tartva, hogy a gyűlést esetleg megzavarják az ifjú radikálisok, erős rendőri készülséget kértek, hogy az a rend fenntartását biztosítsa. Azonban nemcsak rendőri beavatkozásra, de még a programbeszéd elmondására sem kerülhetett sor, miután a szállási választók közül csupán egyetlenegy jelent meg a nemsikerült kortesgyűlésen — hirmondónak.

A radikális párt egyébként, mint azt már megírtuk, december hó 21-én hoz végleges döntést a jelölés ügyében. Szükségesnek tartjuk még megjegyezni, hogy a radikálispart hivatalos lapja, a „Zasztava” mindeddig egyetlen sort sem írt Miroszavlyevics jelöléséről.

Uj pártok a Vajdaságban

A sombori kerületben nem lesz egységes ellenzéki blokk — A bunyevác-sokác párt a gazdasági párttal fog együttműködni — A disszidens radikálisok külön listát állítanak a sombori kerületben

Néhány nappal ezelőtt megírtuk, hogy a sombori kerületben megegyezés jött létre a demokraták és bunyevác-sokác párt közötti egységes lista érdekében. A megegyezés már kész volt és csak alá kellett volna írni, amikor váratlanul Somborba érkezett dr. Pálcs Emil a beogradi agrár zajeznica igazgatója és a bács megyei gazdasági egyesület elnöke, aki egy gazdasági-párt számára akarja megnyerni a kisebb csoportokat. Pálcs Emil azonnali érintkezésbe lépett Bos-

nyák Antal bunyevác-sokác párti képviselővel és olyan kedvező feltételeket tárgyalta, hogy a bunyevác-sokác párt nem írta alá a demokratákkal megkötött egyezményt. Pálcs Emil most a földmives-párttal tárgyal megegyezés ügyében.

A sombori radikálisoknak az a csoportja, amely elégedetlen Terzin jelölésével, vasárnap gyűlést tart és azon új politikai pártot alakítanak, amelynek vezetője Vlasics Velimir lesz a Vajdaság területén.

Novisadon meg fognak egyezni a radikálisok és önálló demokraták

A radikálisok egy biztos járást juttatnak az önálló demokratáknak — Az önálló demokraták listavezetői jelölését Pribicevics elfogadta

Az önálló demokratapárt novisadi kerületi választmánya — amint azt megírtuk — úgy döntött, hogy ha a radikálisokkal folytatott tárgyalások nem vezetnek eredményre, akkor kerületi listavezetőnek Pribicevics Szve-

tozárt kéri fel. Ugy látszik, hogy a radikálisokkal folytatott tárgyalások nem jártak eredménnyel, mert a novisadi önálló demokrata párt egy küldöttsége Beogradba utazott és felajánlotta Pribicevics Szvetozárnak a je-

Mikor szebb a férfi?

Az egyik francia világkép érdekes körkérdést intézett olvasóihoz, amelyre rengeteg válasz érkezett be. Különösen a női olvasók feleltek tömegesen, amin nem is csodálkozhatunk, mert a kérdés a következőképpen hangzik: „Mikor szebb és kellemesebb a férfi, ha bajuszt hord vagy szakállt, vagy pedig simára borotválja az arcát?”

Mondanunk sem kell, hogy mind a három tételnek akadnak hívei. Akik a szakállt kedvelik, azzal okolják meg választásukat, hogy a szakáll a férfinek kiváltsága, tehát meg is kell őrizni azt a maga egészében.

— A szakáll nélküli férfi — mondja egy elszázi leány — olyan, mint a sörényétől megfosztott oroszlan.

— Olyan kakas, amelyiknek levágták a tarját — erősíti egy másik hölgy.

A szakáll kérdésének eldöntésénél nagy szerepet játszik természetesen a sovinizmus, mert a borotvált arc angol divat s angolbarátsággal igazán nem lehet vádolni a francia nőket.

— A szakáll — hangzik egy újabb

felelet — kidomborítja a férfi egyéniségét s nincs nemesebb látvány, mint a jól gondozott szakáll.

Nem egy hölgy azért foglal állást a szakáll mellett, mert a világháború francia bakáira emlékezteti őt. Erre már a lap szerkesztője is megjegyzi, hogy nem helytálló okoskodás, mert a világháború vége felé a katonák a gázmaszk könnyebb kezelése érdekében lemondtak férfidiszükről. Egy „nagybácsi” a hagyomány tisztelőjére támaszkodva jegyzi meg:

— A régi franciák mindenkor szakállt hordtak s még az én nagynénimnek is pompás bajusza volt.

Igen érdekes, hogy a bajusz híveinek többsége a férfiak sorából kerül ki. Ez természetesen korántsem annyit jelent, hogy a nők ellenszenvvel viseltetnének ez ellen a disz ellen, sőt nem egy határozottan előnyben részesíti a bajuszt a szakállal szemben. A nők egyértelműen amellett vannak, hogy a bajusz ne legyen se túl rövid, mert ez snobizmus és az angol divat szerencsétlen átültetése, de ne legyen túl hosszú se, mert ez mindig veszélyezteteti az asztalterítők és szalvéták tiszt-

taságát. Egy tanárnő érdekes különvéleményt jelent be:

— A jó izlés megköveteli, hogy a férfiak szakállukat ép úgy nyessék, mint a körmüket és a hajukat. Következésképpen legizlésesebb a borotvált arc. Ugy találok, hogy az asszír királyok frizírozott szakálla távolról sem olyan méltóságos mint a fáraók borotvált profilja. Nagy Károly barbár kora után, amikor szakáll nélkül élni sem lehetett, a civilizált szent Lajos hadat üzen a szakállnak. Ez a disz csak a renaissance korában tűnik fel újból, majd később 1830 felé a romantikusok idejében, vagyis akkor, amidőn a szellemi forrongás még nem tisztult meg. Az arc azután fokozatosan tisztul a XIX. század végéig. Egyszóval a férfiacr akkor a legtisztább és a leggondozottabb, ha semmi szőrözlet sem mered rajta.

A borotvált arc híveire térve rá, a levelekből megállapítható, hogy a fiatal asszonyok a többség.

— Ha szabad magam így kifejezni, — mondja az egyik — az angolosan nyírott bajusz sokkal bosszantóbb, mint a szabadjára engedett francia bajusz. Az előbbi ugyanis kirajzolja a száját,

lölést, amit az el is fogadott.

A Délbácska munkatársa az önálló demokratapárt egy vezető egyéniségéhez fordult és kérdést intézett hozzá miért hiúsultak meg a radikálisok és önálló demokraták tárgyalásai?

A kérdezett kijelentette, hogy a radikálisokkal megkezdett tárgyalások még nem értek véget és így téves az a felfogás, mintha azok félbeszakadtak volna. A novisadi radikális pártban egyelőre belső harcok folynak a jelölések miatt és amíg a radikális párt belügyeit nem rendezik, nem tárgyalhatnak más párttal. Ez különben nemcsak Novisadon van így, hanem úgy látszik, hogy az ország más részein is mivel a radikális pártban sok az önjelölt.

A novisadi radikálisok és független demokraták között megindult tárgyalások eddig még nem öltöttek konkrét formákat, hanem inkább magánbeszélgetések voltak csak baráti körben. Mihelyt a radikális párt véglegesen dönt saját jelölési ügyében, hivatalos formában is megkezdődnek a tárgyalások és minden jel szerint eredményel is végződnek. Az önálló demokratapárt előreláthatólag egy biztos járást fog kapni és így a vasárnapi jelölések egészen tárgyalanná válnak.

A tőzsdebiztosok nyugdíja

A tőzsdeigazgatóság ülése
A cigánykukorica szállítása

A novisadi terménytőzsde igazgatósága ma délelőtt fél tíz órakor rendes havi gyűlést tart, amelyen folyóügyeken kívül a terménytőzsde tisztviselőinek nyugdíj ügyéről is tárgyalnak. A nyugdíj alapszabály terveit dr. Petrovics Branko, a tőzsde főtitkára dolgozta ki a zagrebi tőzsde és a zagrebi Szerb Bank tisztviselőinek nyugdíjalapszabályai alapján. A nyugdíj szabálytervezet a múlt héten egy Miroszavlyevics P. Koszta, Matics Milorad és Faith Gyula, igazgatósági tagokból álló bizottság felülvizsgálta és azt megfelelőnek találta úgy, hogy a mai igazgatósági ülés is elfogadja ezt.

Az ülés tárgyszorozatának másik fontos pontja a cigánykukorica szállítási-
tásának tárgyalása lesz. A múlt ülésen ugyanis Freund Artur pancsevői kereskedő, tőzsdeigazgatósági tag azt javasolta, hogy a speciális szokványoknak a cigánykukoricára vonatkozó részét az igazgatóság törölje, mert szerinte cigánykukorica nincs és így a szokványok ezen része a kereskedelmi világban csak zavart okozhatnak. Az igazgatóság a tárgyat áttette véleményezés végett a tőzsde gabona-szekciójához, amely tegnap foglalkozott ezzel az ügygel és arra az álláspontra helyezkedett, hogy a speciális szokványoknak a cigánykukoricára vonatkozó részét feltétlenül érvényben kell hagyni.

Ugyancsak ma fog véglegesen dönteni a tőzsdeigazgatóság a tőzsdepalota felépítése ügyében is.

de mindjárt ráül az ajakra, mintha az egyedül az ő birodalma lenne.

— Leánykoromban — írja egy másik — mindig megcsodáltam az édesapám szöke bajuszt, amely keményen kunkorodott fel és kitörte a fésű fogait. Úgyetlen ujjacskaimmal állandóan rajta játszottam. Amikor férjhez mentem, rájöttem arra, hogy az orr alatti meghuzódó szőrpamacs semmi kellemességet sem nyújt s csak arra való, hogy a papák és nagypapák szórakoztató tudják vele fiaikat és unokáikat. Fiatalembernek, különösen fiatal férjnek igazán semmi szüksége sincs erre a hűvű ékességre.

A naív válasz után egy „kiszolgált katona” is megszólal:

— Nem kell sem bajusz, sem szakáll, legalább gyorsabban öltözködhettünk és kényelmesen étezhettünk. S azután az asszonyok sem ráncigálhatják, ha dühbe gurulnak!

A tömértelen felelet után nem csoda, ha a lap szerkesztője nem tud önálló véleményt alkotni s arra a banális álláspontra helyezkedik, hogy minden férfinak magától kell rájönnie, mi áll neki legjobban és mit ajánlanak „családi körülményei.”

HIREK

Küldje be előfizetését!!

Tisztelettel felkérjük a vidéki, hátralebélben levő előfizetőinket és viszont-elárúsítóinkat, hogy az egyidejűleg megküldött felszólításunkon jelzett összeget forduló postával utalványozni sziveskedjenek, nehogy a lap további küldését kénytelenek legyünk beszüntetni. Teljes tisztelettel

„Délbácska” kiadóhivatala.

A kutya lelke

P. Olivier, ki az állatok lelkéről értekezik s azt vitatja, hogy a tudomány jogtalanul és okatlanul huzza meg a szigorú határmegyét az emberi és állati lélek között, fölfogásának támogatására érdekes történetet mesél el melynek igazságáért bármikor kész helytállani.

— Szemtanuja voltam — írja beszámolójában — egy megrázó tragédiának, melynek áldozata és hallgatója hősé egy nagy költő kutyája volt. Ezt a költőt nem nevezem most meg. A kutyát Pucknak hívták s gazdája valósággal bálványozta. Uszkar volt, kedves és szeretetreméltó, eleven elmenté Fauszt uszkarjának. Gazdája meg ő testi és lelki közösségben éltek egymással, egyik sem titkolódzott a másik előtt. Egy napon a mester, családias ember létere is nagyon beleszeretett valakibe, a kalandból pedig mély és nagy szenvedély lett, úgy, hogy el kellett válnia családjától és ott kellett hagynia régi lakását is. Még ezt nem tudta senki se, maga sem, mikor a kutya négy-öt nappal azelőtt tanujelét adta, hogy érzi a sors határozását. Eleinte ingerült lett, féltékenykedett és dühösködött, aztán a kétségbeesés vett rajta erőt. Noha gazdája óvatosan leplezte előtte, hogy el kell hagynia lakását, Puckot nem lehetett becsapni semmiféle hazugsággal, megsejtette ez az alsóbbrendű állat, amit gazdája, a felsőbbrendű lény még nem is tudott, hogy örökre el kell válni. Mikor pedig eltávozott, a kutya semmit se evett, leheveredett egy kép előtt, mely gazdáját ábrázolta mindennapi ruhájában, egy álló hétig haldeklott s végül kimúlt anélkül, hogy egyetlen hangot adott volna, vagy tiltakozott volna a végzet könyörtelen rendelkezése ellen. Ehen veszett el.

A francia lélekbuvár és állatbarát a történethez ezt fűzi hozzá:

— Vajjon a kettő közül ebben az esetben melyik érzett igazabb szenvedélyt és izzóbb szeretetet, a gazda, vagy pedig ez az állat és vajjon melyik emberi tragédia fogható e csöndes szeretet egyszerű és fölséges nagyságához?

— **A királyi család Szkoplyében.** A királyi család tegnap reggel érkezett meg Szkoplyéba, ahol több ezer főnyi tömeg várta őket a pályaudvaron. A királyi család a metropolitánál szállt meg és itt is fogja megülni házi szentjének ünnepe alkalmával az egész országban ünnepi istentisztelet lesz. A beogradi katedrálisban megtartandó istentiszteleten résztvesznek a kormány, a tábornoki kar és a diplomáciai kar képviselői is.

— **Még mindig tart a sűrű köd Londonban.** A szokatlan sűrűségű köd, amely kedd délután óta Anglia egész déli felét ellepte, még mindig tart. A légiforgalom teljesen szünetel. Egy gőzös zátonyra futott.

A hannoveri bünper

Haarmann és Grans izgalmas szembesítése

A Haarmannpör tegnapi tárgyalásán Böckelmann tanácselnök mingyárt a tárgyalás megnyitására a közönséget kizárta, csupán a sajtó képviselői maradhattak a teremben.

Haarmann kérésére elnök megkérdezi Granstól, szállított-e Haarmann részére fiatalembereket? Grans a kérdésre nem válaszol. Az ügyész kezdte ezután kérdezni, hogy miért tagadja olyan állhatatosan, ha valóban ártatlan és valóban csupán azért vitte a fiatalembereket Haarmannhoz, hogy az a ruhájukat neki adja. Grans erre is hajthatatlan maradt és egyre azt hangoztatta, hogy senkit sem vitt Haarmannhoz. Az elnök kérdésére kijelenti, hogy nem tudta, hogy Haarmann a fiatalembereket megölte. Haarmann erre szemébe vágja, hogy Grans igenis látta, amikor a holttestet az ágyban fektült és ezt nem tagadhatja le. Megkérdezi Granstól, hogy ugyan ki tette a holttestet a faliszekrénybe? Grans nem válaszol, még akkor sem, amikor az elnök teszi fel neki a kérdést. Haarmann elmondja, hogy Grans és ő együtt helyezték el a holttestet a faliszekrényben.

Böckelmann elnök megkérdezi Haarmantól, hogy része volt-e Gransnak valamelyik esetben és segített-e elteni az áldozatok valamelyikét láb alól. Haarmann kijelenti, hogy Grans nem ölt, de segített neki a holttesteket elrejtetni. Grans élénken tagadja ezt és azt állítja, hogy Haarmannból csak a gyűlölet beszél, amikor már vádolja őt. Haarmann erre azt válaszolja, hogy Grans mindig gyengéd volt irányában és ha ideges volt, csendesítette, csillapította. Pontosán tudta mindig, mikor jön rá az idegesség és olyankor

fiatalemberket hozott fel mindig neki. Grans erre azt feleli, hogy neki soha nem volt sejtelve arról, hogy Haarmann megöli a fiatalembereket, a ruhákért pedig, amelyeket kapott, mindig fizetnie kellett. Böckelmann elnök figyelmezteti, hogy hiába tagad, az már be van bizonyítva, hogy két ízben is fiatalembereket vitt fel Haarmannhoz. Egyiknek a bricseszére fáj a foga, a másiknál pedig figyelmeztette Haarmant, hogy Wittich éppen olyan alakú, mint ő, a ruhája hát jól fog állani neki. Wittichet azért vitte Haarmannhoz, mert spekulált a ruhájára. Grans beismeri, hogy ez igaz, de mindent megfizetett.

Miután Böckelmann elnök látja, hogy Gransot nem tudja beismerésre bírni, abbahagyja ennek a kérdésnek a tisztázását és ismét bebocsátja a közönséget. A nyílt tárgyaláson elsőként Rothe Osswald volt korcsmárost hallgatja ki, akinek a fiát, mielőtt ő a harctéren volt, Haarmann elcsábította.

A délutáni ülésen az 1918. december huszonnyolcadikán eltűnt Rote apját hallgatták ki. Elmondotta, hogy fiát egy ismerős fiatalember hozta össze Haarmannal. Amikor fia eltűnt, ő rögtön Haarmannra gyanakodott és ezért fel is jelentette Haarmant, akinek lakásán ez alkalommal egy rendőrtisztviselő házkutatást is tartott. Ezután Franke meggyilkolt apját hallgatták ki. Amikor az elnök intézkedett, hogy a tanu belépjen a terembe, Haarmannon rendkívüli izgalom vett erőt és kérte az elnököt, hogy adjanak mellé egy rendőrtisztviselőt. Tanu elmondotta, hogy fia igen haszontalanul viselkedett és megszökött hazulról.

— **Amerikában deportálják azokat a bevándoroltakat, akik sztrájkban vesznek részt.** Washingtonból jelentik: A pateroni szövogyári sztrájkkal kapcsolatosan C. Mc. Lean, Pateron (New-Jersey) város polgármestere javaslatot terjesztett az igazságügyminiszter elé, amelyben azt javasolja, hogy minden olyan idegnt, aki valamilyen sztrájkban résztvesz, deportáljanak. A legutóbbi zavargások alkalmával letartóztatott 107 sztrájkoló közül ugyanis mindössze 4 amerikai állampolgárt találtak, amiből arra következtettek, hogy a sztrájkmozgalmakat nem amerikai állampolgárok, hanem bevándorlók rendezik.

— **Svájc új elnöke.** A svájci Szövetséggyűlés két kamarája közös ülésén az 1925. évre a köztársaság elnökévé Musyt, pénzügyminiszterium vezetőjét, helyettes elnökévé pedig Haerberleint az igazságügyminiszterium vezetőjét választotta meg.

— **Nyolcvannyolc emelet.** New-yorknak eddig legmagasabb háza, a Woolworth-ház, összesen ötvenegy emelet magas volt. Elég csinos és tekintélyes szám ez is emeletekben, de nem azért Amerika Newyork, vagy Newyork Amerika, hogy sok egyéb rekord között éppen ezt az egyet ne akarja javítani. Ambár az ötvenegy emeletet sem közelítette meg még egy más város sem, az új rekord hatalmas ugrással akar előbbre menni, mert a Broadway alsó részén új felhőkarcolót terveznek, amely nyolcvannyolc emelet magas lesz. Egyelőre a Woolworth-ház legfelső emeletén tanulmányozzák, hogy a viharos szelek milyen hatással vannak az ilyen magas épületekre és ezen az alapon fognak majd hozzá a legnagyobb házóriás megépítéséhez. Nyolcvannyolc emelet az ugyanannyi földszintes ház, ami minálunk egy-egy jókora községnek beillik. Nyolcvannyolc emelet az legalább százhetvenhat lakás. Nyolcvannyolc emelet olyan sok és olyan magas, hogy nem is irigyeljük Amerikától mindezek ellenére sem, mert a nyolcvannyolcadik emeleten lakni igazán nem lehet jó, öngyilkosok számára pedig ilyen magasra felmászni kényelmetlen és fölösleges is volna.

— **Esperantó ünnep.** A novisadi esperantisták folyó hó 14-én ünneplik dr. L. L. Zamenhof (a nemzetközi esperanto nyelv megalkotója) születés-

napiját a következő programmal: délután 3 órakor a Winkle-sörccsarnok éttermében az „Esperantista Laborista Rondo” új egyleti zászlajának felavatása, amelyet szép esperanto program követ esti 7 óráig. Az ünnepség a „Trgovacka Omladina” helyiségében Skerlicseva (Bogdanska) ulica 29. folytatódik 8 órai kezdettel, mikor is az „Amika Rondo Esperantista” kiűnő esperanto nyelvű programja kerül bemutatásra az „E. L. K.” közreműködésével. Műsor után tánc. Belépődíj önkéntes adomány. Vendégeket szívesen látunk. Rendező bizottság.

— **A Női Mária Kongregáció 20 éves jubileuma** alkalmából a kongreganisták és azok családtagjai részére folyó hó 14-én, vasárnap délután 5 órakor ünnepi előadást rendez a zár-dában, amikor két alkalmi szindarab kerül bemutatásra. Az előadást folyó hó 15-én, hétfőn este 6 órakor megismétlik, amelyre érdeklődő t. vendégeinket ezennel meghívjuk. Előjáróság.

Mindenkinek be kell jelenteni forgalmát

A pénzügyigazgatóság felhívása a forgalmi adóveik beadása ügyében
A beadási határidő 1925. január 31.

A pénzügyigazgatóság a forgalmi adó fizetése ügyében a következő felhívást bocsátotta ki:

A forgalmi adóról szóló 1922. január 31-i törvény 10. szakasza értelmében a forgalmi adót fizetők kötelesek illetékes pénzügyigazgatóságuknak bejelenteni az adóvallomást az 1924. évi forgalomról. Ezt a vallomási ívet azoknak is ki kell állítaniok, akiknek évi forgalma több volt 360.000 dinárnál, valamint azoknak is, akiknek forgalma kevesebb volt 360.000 dinárnál.

Azoknak az adóköteleseknek, akiknek 1924. évi forgalma több volt 360.000 dinárnál, — tekintet nélkül arra, hogy minden három hó leteltével be kellett jelenteniök forgalmukat — be kell terjeszteniök az 1924. év január 1-től december 31-ig elért forgalmuknak a kimutatását.

Azok az adókötelesek, akiknek múlt évi forgalma kevesebb volt 360.000 dinárnál, továbbá az összes szabad foglalkozásúak, tekintet nélkül forgalmuk nagyságára, szintén be kell terjeszteniök az 1924. január 1-től 1924. december 31-ig terjedő forgalmuk összegéről szóló kimutatást.

Az adóvallomásban fel kell tüntetni a múlt év egész bruttó-forgalmát, még pedig a készpénz forgalmat, a hitel forgalmat és az állammal lebonyolított forgalmat — mindegyiket külön — valamint azon anyagok értékét, amelyeket az adóköteles a maga műhelyéből vagy üzletéből elköltött.

Az adóvallomási íveket legkésőbbben 1925. január 31-ig kell bejelenteni a városi adóhivatalba.

Minden adóvallomási ívre 5 dináros okmánybélyeget kell ragasztani.

Az adóvallomási íveket a törvényben megállapított áron a tartományi pénzügyigazgatóságnál lehet megkapni (földszint 6. sz. ajtó).

Aki idején nem adja be adóvallomási ívét azt 2000 dinár pénzbírsággal sújtják, aki pedig hamis összeget vall be, azt az eltított összeg öt-huszsorosának összegével fogják megbüntetni.

Mozi

Éljen a király. Ma kerül színre ez a pompás és látványos két részes filmszenzáció, amelyben a kis csodatehetség: a világhírű Jackie Coogan ragyogtatja kivételes tehetségét. Mind a 12 felvonás egyszerre kerül bemutatásra. A filmet óriási érdeklődés előzi meg.

A Hottentotta az Odeonban. Remek sportfilm, száguldó autók, a vízet metsző jachtok, eszeveszett lovasgalopp és minden, ami egy szép sportfilmet érdekessé tud tenni, az a Hottentotta filmen látható, mely mindezeket felül pompásan szórakoztatást vigjáték is. A film ma pénteken kerül először színre az Odeonban.

Sport

Ismét előtérben a Radnički Sport-klub megalakulása. A munkás klub már egy év előtt benyújtotta alapszabályait a belügyminisztériumba, ahonnan csak most jött válasz. A belügyminiszter engedélyezte a sportegyesületet, amit azonban még nem kézbesítettek az új egyesület vezetőségének. Mindezek dacára erősen dolgoznak a munkások klubjuk megalakításán és legalább 1500 tagra számítanak. A vezetőknek a véleménye szerint rövid időn belül a legjobb football csapatot tudják kiállítani, (állítólag egy egész csapatra való volt NTK játékosok is megnyertek), de ezen kívül a sport többi ágaiban is nagy reményeik vannak mert óriási tömegeket óhajtanak foglalkoztatni.

Kijelölték az olasz és spanyol mérkőzésre a magyar válogatott csapat tagjait. A kijelölt tizenhét játékos a következők: Zsák és Fischer kapusok, Fogl I. és II., Gross, Mandl háttvédek, Sipos, Sándor, Blum, Mandler fedezetek, Rémai III., Takács, Orth, Opat, Kohut, Spitz, Molnár csatárok.

A beogradi „Vreme“ szerint az FTC. e hó 20. és 21-én Beogradban játszik a BSK illetőleg a Jugoslavia ellen.

„Sport és politika“ címmel egy röviden, de annál több rossz szándékkal megírt hírt közölt a Szubotican megjelenő „Bácsmezei Napló“ a Novisadi Athlétikai Klubról. A meghurcolásra kizemelt egyesület már hat nap előtt felkérte a nevezett újságot, hogy a sajtótörvény vonatkozó szakaszai alapján adjon helyet egy hejreigazító cikknek. Ugy látszik a B. N. arra vár, hogy az általa elvetett bomba robbanjon, mert a mai napig egy betűt sem közölt a helyreigazító cikkből. Amint értesülünk a NAK megbizta az ügyészt, hogy tegyen feljelentést a cikk írója ellen.

OSKV—Beocsini SK revánsmérkőzése. Vasárnap délután 2 órakor a Karagyorgye-pályán az OSKV. Vojvodina és Beocsini Sport Klub tartanak revanche mérkőzést. Az OSKV. az alábbi játékosokat kéri, hogy az öltözőben jelenjenek meg: Jovanovics, Zsivanov, Popovics, Csirics, Nedeljkovics, Bikity, Ilija, Grgarov, Riszta, Ognyanovics I. II. Dobanovacs, Ranko. Intéző.

Tőzsde

Zürich, december 12. (Zárlat) Beograd 7.78, Newyork 516.375, London 2422.50, Milano 22.23, Páris 27.45, Prága 15.59, Bécs 0.00728, Budapest 0.0070, Bukarest 2.665, Szófia 3.785, Berlin —, Brüsszel 25.40, Amsterdam 208.675, Szaloniki 9.35.

Beograd, dec. 12. Zürich 1294.—, Newyork 66.40, London 314.—, Páris 358.50, Milano 288.—, Prága 202.26, Budapest 0.092, Bécs 0.094, Berlin 15.85, Szaloniki 124.

Zagreb, december 12. Páris 357, Newyork —, Zürich 1298, Milano 287.75, London —, Prága 203.—, Bécs 0.0942, Budapest 0.0922, Amsterdam —, Berlin 15.90, Szófia 49, Szaloniki —, Bukarest 35.50.

Novisadi terménytőzsde

1924. december 12

Hivatalos jegyzések.

Buza bánati 75—76 kg-os 2—3 százalékos Senta pa-ritás kötés 395—400 (600 mm), szerémi 75—76 kg-os kötés 405 (100 mm), szerémi 74—75 kg-os kötés 400 (200 mm).

Tengeri bácskai kötés 177.50 (500 mm), bánati Senta paritás kötés 180 (300 mm), szerémi kötés 175—180 (1000 mm), szerbiai Beograd paritás kötés 177.50 (500 mm).

Buzalízt bácskai nullás kötés 600 (100 mm), bácskai 6. sz. kenyér kötés 420—425 (300 mm).

Buzakorpa bácskai kötés 175— (100 mm).

Kender bácskai kínálat 2375, kereslet 2275.

Irányzat: változatlan.

Novisadi értéktőzsde

1924 december 12

(Hivatalos jegyzések).

Allami kölcsönkötvények: 1921. évi 7 százalékos beruházási kölcsön, kereslet 65.60, kínálat 65.75 kötés 65.60, 4 százalékos boszniai agrárlikvidálási kölcsön kereslet 24, kínálat 24.50.

Allami sorsjegyek: 2 és fél százalékos állami hadikárterítési sorsjegy kereslet 143.50, kínálat 146.—, kötés —, 2 százalékos sorsjáték kölcsön kínálat 140.

Részvények: Városi jódosgyógyfürdő és ásványvíz r.-t. kereslet 90.

Szerkesztésért felel: TOMÁN SÁNDOR
Kiadó: „DÉLBÁCSKA lapkiadóvállalat“

Apró hirdetések.

A FŐZÉSHEZ némileg értő mindenestény azonnali belépésre kerestetik. Cim a kiadóban. 1—0

HASZNÁLT RUHÁK ELADOK! Egy sötét-kék ruha csikos nadrággal 300.— din. Egy elegáns sötétkék zakkó 500.— din. Egy elegáns szürke zakkó, téli szövet 1000.— din. Egy Jaket, nadrág nélkül 300.— din. Egy gummi kabát 300.— din. Egy bricsesz nadrág, elegáns bőrkamásni 400.— din. Negtekinthető 1 és 2 óra között. Cim a kiadóban, Abraham könyvüzlet. 1—0

HIRDETÉSEK

KARÁCSONYRA

hirdetéseket — tekintettel a lap nagyobb terjedelmére — f. hó 20-ig fogad el a kiadó-hivatal Novisad, Kralja Petra ulica 30. szám.

„DÉLBÁCSKA“

Zongorák és Pianinok

elsőrangú gyártmány nagy választékban

Truppel Bélánál

-o- hangszer készítő -o-
Novisad, Dunavska ulica 17.
Željeznička ulica 31. szám.

Nagy raktár mindenféle hangszerekben, gramofonok s gramofon-lemezekben, ugyszintén bel-és külföldi quinitisza hurokban
Eladás nagyban és kicsinyben.

JAVÍTÁSOKAT ÉS HANGOLÁSOKAT ELVÁLLAL

A magyar földműves és gazdasági altisztek nélkülözhetetlen tanácsadója a

KISGAZDA

Megjelenik kethetenként egyszer, mint A SZIV UJSÁG gazdasági melléklete. Előfizetési ára A SZIV UJSÁG hetenként megjelenő kat. hitbuzgalmi lappal együtt egész évre: 66 dinár, félévre 33 dinár.
Megrendelhető a

Szent Antal Nyomdávállalatnál Szubotica, Harambašićeva ul. 5.
4—0

Könyvelő, üzletvezető, gépirónó

azonnali belépésre kerestetnek. Előnyben részesülnek a szerb, német és esetleg magyar nyelvet perfekt tudók.

Cim: „Schmolka“ hirdetőirodában, Novisad, Futoski p. 2. 1—3

Jól menő gyári üzemhez

és jó haszonnal dolgozó üzlethez tőkeerős társ kerestetik. A szükséges összeg **200—250.000 dinár.** Érdeklődni lehet „Rentabilis“ jelige alatt „Schmolka“ hirdetőirodában, 10093 Novisad, Futoski p. 2. 1—2

Raktár

a város központjában, azonnlra kiadó. Cim:

Schmolka hirdetőirodában
Novisad, Futoski p. 2. 1

A Vojvodinai Mészárosok és Hentesek Egyesülete

Novisadon pályázatot hirdet az egyesület bétisztító telepének

üzemvezetői

állására. Ajánlatokat december 30-ig lehet beadni. — Az ajánlatokat az egyesület elnökéhez:

Mikics Ferencz, Novi Sad
10082 küldendő. 2—3

FOJT kalapfestő intézet
NOVI SAD,
Njegoševa ul. (volt Andrássy u.) 9.
Viszont eladók
forduljanak bizalommal cégemhez

Figyelem! Vadászok! Figyelem!

Mielőtt fegyvert vagy bármilyen e szakmába eső árut akar venni, vagy javítást eszközölni, forduljon teljes bizalommal

IRSAY JÓZSEF

puskaműveshez, Petrovaradin, Filipovič ulica 23. szám (a posta mellett)

Nagy raktár mindenféle fegyver és revolverekben. — Elvállal mindenféle javítást, ugymint: uj cső és távcső szereléseket, uj agy készítését, barnitást, márványozást **jótállás mellett.** Vadásztársaság tagjainak nagy **árengedmény,** ugy áruban, mint javításokban. — Királyi lőporeladás!

KARÁCSONYI AJÁNDÉKNAK ALKALMAS

imakönyvek, ifjúsági iratok, képekönyvek, levél-papírok, levelezőlap albumok, emlékkönyvek, bélyegalbumok, rajzeszközök, festékek dobozok, írókészletek, iskola- és tolltáskák jutányos áron nagy választékban kaphatók.

Fali, valamint házi Naptárak

nagy raktára. Viszontárusítók megfelelő jutalékban részesülnek.

Ábrahám János könyv-, papir- és írószerkereskedése
Novisad, Kralja Petra ulica 30. (Rom. kath. hitközségi bérpalota.)

== Megjelent ==

a KATOLIKUS CSALÁDI NAPTÁR

A „Hitélet“ kiadásában megjelenő *Katolikus Családi Naptár* szállítását megkezdjük és ezután értesítjük b. megrendelőinket, hogy a naptár néhány napon belül birtokukban lesz. Egyben tisztelettel kérjük a kath. közönséget és a viszontelárusítókat, hogy a csekély készletre való tekintettel b. megrendeléseiket mielőbb eszközölni sziveskedjenek. —

A naptár eladási ára 10.— dinár.

Egyben megrendelhetők még a

„REGÉLŐ BÁC SI“ és a „MAGYAR CSALÁDI NAPTÁR“
Eladási áruk 15.— dinár.

Kiváló tisztelettel

Ábrahám János, könyvkereskedő

A „KATOLIKUS CSALÁDI NAPTÁR“ főelárusítója
Novi Sad, Kralja Petra ulica 30,
Viszontelárusítók megfelelő kedvezményben részesülnek.